

پس از کش و قوس فراوان بین آمریکا و چین اجزیهات مفاد انرژی توافقنامه چین و آمریکا/ بازی دوسر برد «شیل»

بررسی مفاد مربوط به حوزه انرژی توافقنامه تجاری بین آمریکا و چین نشان می دهد، این توافقنامه بیش از آنکه به نفع چشم بادامی ها باشد منافع آمریکا را در کوتاه مدت و بلند مدت تامین می کند.

پس از کش و قوس فراوان بین آمریکا و چین که با وضع تعرفه دولت ترامپ برای برخی از کالاهای وارداتی چین از سال ۲۰۱۸ میلادی شروع شد، بالاخره هفته گذشته فاز نخست یک توافقنامه بین این دو کشور امضا شد. به عقیده بسیاری از کارشناسان سنگینی کفه ترازوی این توافقنامه بیشتر به نفع ایالات متحده آمریکا و دولت ترامپ است تا چین. مفاد این توافقنامه از جنبه های متفاوت قابل بررسی است اما از نقطه نظر انرژی با رجوع به ضمیمه ۶.۱، تعهد چین برای واردات ۵۲.۴ میلیارد دلار محصولات انرژی طی دو سال آینده مشهود است. در جدول زیر الزامات دولت چین در توافق بین این کشور و آمریکا در

بخش انرژی مشخص شده است.

ANNEX 6.1 INCREASES IN U.S. EXPORTS TO CHINA OVER 2 YEARS				
Unit: USD Billion				
Product Category		Additional U.S. Exports to China on Top of 2017 Baseline		
		Year 1	Year 2	2-Year Total
1. Manufactured Goods		32.9	44.8	77.7
1	Industrial machinery			
2	Electrical equipment and machinery			
3	Pharmaceutical products			
4	Aircraft (orders and deliveries)			
5	Vehicles			
6	Optical and medical instruments			
7	Iron and steel			
8	Other manufactured goods ^a			
2. Agriculture^b		12.5	19.5	32.0
9	Oilseeds			
10	Meat			
11	Cereals			
12	Cotton			
13	Other agricultural commodities ^c			
14	Seafood ^d			
3. Energy		18.5	33.9	52.4
15	Liquefied natural gas			
16	Crude oil			
17	Refined products			
18	Coal ^e			
4. Services^f		12.8	25.1	37.9
19	Charges for use of IP			
20	Business travel and tourism			

حال سوالی که مطرح می شود این است که آیا اساساً چین به این مقدار واردات نفت و گاز از آمریکا احتیاجی دارد و در مرتبه بعد، آیا توان صادراتی آمریکا به میزان مشخص شده در این قرارداد است؟ از سویی دیگر باید بررسی کرد که چه منافعی در تأمین انرژی چین برای آمریکا وجود دارد؟

چینی‌ها چه میزان گاز مصرف می‌کنند؟ گذار از زغال سنگ به گاز

با نگاهی به آمار گمرک چین مشخص می‌شود که از کل مصرف ۲۸۰ میلیارد دلاری گاز در چین، در سال ۲۰۱۸ میلادی، سهم واردات گاز به چین ۹۰ میلیون تن بوده که از این رقم ۵۳ میلیون تن به صورت ال ان جی (گاز مایع) و بقیه از طریق خط لوله بوده است (حدود

۱۲۲ میلیارد مترمکعب). پیش بینی می‌شود این رقم مصرف گاز در چین برای سال جاری میلادی به بیش از ۱۳۵ میلیارد مترمکعب برسد که نسبت به سال گذشته افزایش ۱۰.۶ درصدی را نشان می‌دهد. از سوی دیگر به دلیل افت تولید گاز در داخل چین، سال ۲۰۱۸ میلادی بالغ بر ۴۴ درصد گاز مصرفی در چین از طریق واردات تأمین شد که بررسی‌ها نشان می‌دهد این رقم در سال ۲۰۲۰ میلادی به بیش از ۵۰ درصد افزایش می‌یابد.

تا نوامبر سال ۲۰۱۹	مقدار	هزینه (۱۰۰۰ دلار)	سال ۲۰۱۸	مقدار	واحد	محصولات
۲۱۹۱۴۳۶۵۴	۴۶۰۲۴	۲۴۰۲۶۱۶۸۶	۴۶۱۹۰	۱۰ هزار تن	نفت خام	
۱۵۲۱۳۶۱۷	۲۷۲۵	۲۰۱۷۹۷۵۲	۳۳۴۸	۱۰ هزار تن	مشتقات نفتی	
					شامل	
۱۸۵۸۴۷	۲۹۷۳۳۸	۳۱۳۵۱۸	۴۴۵۵۶۹	تن	gasoline	
۲۰۲۰۰۱۰	۳۲۳	۲۷۹۶۹۹۵	۴۰۶	۱۰ هزار تن	kerosene	
۶۵۱۶۰۲	۱۱۲	۴۶۹۲۱۱	۷۱	۱۰ هزار تن	Other Fuel oil	
۳۷۸۴۲۵۹۶	۸۷۱۱	۳۸۴۷۹۶۰۶	۹۰۳۹	۱۰ هزار تن	گاز طبیعی	
					شامل	
۲۵۸۲۱۹۹۵	۵۳۸۵	۲۶۸۴۷۳۷۴	۵۳۷۸	۱۰ هزار تن	LNG	
۱۲۰۲۰۶۰۰	۳۳۲۶	۱۱۶۴۲۲۳۳	۳۶۶۱	۱۰ هزار تن	خط لوله	

منبع: گمرک چین

برآیند بررسی میزان تولید، مصرف و واردات گاز در چین تنها موازنه بین تولید و واردات بود، اما چین با توجه به مقررات آلودگی هوایی در حال گذار از زغال سنگ به گاز است که قیمت‌های پایین گاز در سال گذشته این روند را تسریع نیز کرده است؛ البته کاهش رشد اقتصادی از جهتی سعی در کاهش این سرعت برای جایگزینی گاز با زغال سنگ دارد. به هر ترتیب پیش بینی «گزارش توسعه گاز طبیعی چین برای سال ۲۰۱۹ میلادی» برای سال‌های ۲۰۲۰، ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰ میلادی به ترتیب ۱۰، ۱۴ و ۱۵ درصد کل انرژی است و یک برنامه هم برای افزایش تولید و کاهش رشد مصرف در این گزارش مد نظر گرفته شده است. به هر حال بیشتر کارشناسان رقمی در حدود ۵۰۰ تا ۵۴۰ میلیارد مترمکعب را در سال ۲۰۵۰ میلادی برای مصرف گاز چین پیش بینی می‌کنند.

به این ترتیب می‌توان گفت که چین به گاز احتیاج دارد و ظرفیت

پذیرش گاز از آمریکا را دارد؛ هرچند که همه نیاز خود را از این روش نمیتواند تأمین کند چون بخش زیادی از واردات گاز چین طی قراردادهای بلند مدت با کشورهای مختلف بسته شده اند. این واردات برای آمریکا بسیار مهمتر از چین است.

وابستگی آمریکا به صادرات گاز به چین / بین کاهش سرمایه گذاری آمریکاییها در بخش انرژی

محمد دیالمی، کارشناس انرژی در گفتگو با [خبرنگار مهر](#) با تاکید بر اینکه واردات گاز چین از آمریکا، بیش از آنکه برای چینیها مهم باشد، برای آمریکاییها از اهمیت بالایی برخوردار است، گفت: علت این اهمیت بیشتر برای آمریکاییهای این است که بخش زیادی از گاز آمریکا به صورت گازهای همراه است که با نفت و نفت شیل تولید میشود. از آنجایی که آمریکا ظرفیت مایع سازی محدودی برای گاز دارد، در حال حاضر اغلب این گاز را میسوزاند و همان طوری که مشاهده میشود قیمت گاز در هنری هاب حتی در سرمای زمستان به بیش از ۲ دلار و شصت سنت نرسید.

وی افزود: هرچند که زمستان برای مردم آمریکا گرم بود، اما شرکتهایی که بصورت اختصاصی در تولید گاز هستند، در سال ۲۰۱۹ میلادی بسیار ضررده بوده اند و در صورت ادامه این روند، منجر به کاهش سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز و تأثیرات مربوطه میشود. این در حالی است که با احتمال اشباع بازار از فروشنده گاز، کشورهای تولید کننده بدنبال قراردادهای بلندمدتتر هستند تا علاوه بر امنیت مشتری، ریسک کاهش قیمت را هم کم کنند.

افزایش سرمایه گذاری آمریکاییها در مایع سازی گاز / دست برتر آمریکا در معادلات سیاسی با چین

این کارشناس انرژی اظهار داشت: در صورتی که قوانین زیست محیطی آمریکا سخت تر شود، شاهد کاهش تولید نفت شیل نیز هستیم چون نباید گاز همراه نفت سوزانده شود.

به گفته دیالمی آمریکا در سال ۲۰۱۹ میلادی سرمایه گذاری زیادی در صنعت مایع سازی گاز کرده است و از آنجایی که چین در حال تبدیل شدن به بزرگترین وارد کننده ال ان جی است، آمریکا در صادرات گاز مایع به چین میتواند گوی را از ژاپن برباید. به همین دلیل آمریکا نیاز به تضمین بازار هدف خود دارد، لازم به ذکر است که در حالت کلاسیک سرمایه گذاری صنعت گاز، ابتدا باید مشتری پیدا شود و

قرارداد برای بیست تا سی سال بسته شود و سپس اقدام به ساخت تأسیسات کرد.

آمریکایی در پی بازارسازی برای طلای سیاه خود

وی با اشاره به اینکه کنترل انرژی چین می‌تواند دستی برتر در معاملات سیاسی به آمریکا بدهد، ادامه داد: واردات آل ان جی تنها نمی‌تواند تعهدات چین را در توافقنامه بین این کشور و آمریکا به اجرا دریاورد پس چین باید نفت را نیز از آمریکا بخرد. آمریکا که به لطف انقلاب شیل توانسته از فشار واردات نفت خام به خصوص از مناطق پر تنش مثل خاورمیانه بکاهد، هم اکنون بدنبال یافتن سهم خود در بازار است. از آنجایی که چین بزرگترین وارد کننده نفت خام در سال گذشته میلادی بود، پتانسیل بازاری بسیار پر امید برای آمریکا می‌تواند باشد.

جدول زیر درآمد صادرات انرژی آمریکا در چند سال گذشته را نشان می‌دهد.

درباره ویژگی‌های نفت شیل باید چند نکته را مد نظر داشته باشیم. شیل، نفتی سبک است و توانایی تولید طیف محصولات نفتی مورد نیاز آمریکا را ندارد پس آمریکا لازم دارد که بخشی از تولید خود را صادر و نفت خام سنگین‌تر وارد کند. به این مورد می‌توان طراحی پالایشگاه‌های نفت آمریکا به خصوص در خلیج مکزیک را اضافه کرد. این پالایشگاه‌ها عمدتاً بر پایه نفت سنگین طراحی شده اند مثلاً با ورود و مخلوط نفت شیل و نفت سنگین می‌توانند تا حدود زیادی مشکل خود را برطرف کنند و به ظرفیت اسمی خود نزدیک شوند.

اوضاع وخیم سهام شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل / خطر، بیخ گوش امنیت انرژی یا نکی‌ها

از سویی دیگر بررسی‌ها نشان می‌دهد وضعیت سهام شرکت‌های شیل در بورس آمریکا خوب نیست و در صورت ادامه این روند، شرکت‌های کوچک‌تر که هزینه زیاده‌تری دارند از دور خارج می‌شوند؛ بنابراین تولید کاهش می‌یابد که این به نفع اقتصاد، امنیت انرژی و سیاست داخلی و خارجی ترامپ نیست.

با خروج کشورهای قدیمی تولید کننده نفت از بازار مانند ونزوئلا و ایران، فرصت مناسبی پیدا شده تا آمریکا جای خود را در بازار پیدا کند و سهم خود را بگیرد و به لیبرالیزه کردن بازار کمک کند. از

طرفی کنترل منابع انرژی کشوری مثل چین که بارها به عنوان رقیب اصلی آمریکا معرفی شده، می‌تواند کمکی باشد تا در آینده سیاست‌های توسعه طلبانه این کشور را کنترل کرد.

ظرفیت ۱۶ میلیون بشکه‌ای پالایشگاه‌های چین / نبض اقتصاد چین در دست آمریکا

کنترل حیات اقتصادی چین، از عمده دلایل حضور آمریکا در خلیج فارس و برهم زدن نظم بازار نفت با تحریم ایران، بعنوان تأمین کننده نفت چین، است. علاوه بر این به جای آنکه کنترل انرژی چین صرفاً از خلیج فارس باشد، بخشی نیز در خاک آمریکا انجام می‌شود.

نکته دیگری که باید به آن توجه ویژه داشت این است که صادرات فراورده‌های نفتی می‌تواند برای پالایشگاه‌های آمریکا حیاتی باشد، اما بررسی آمار نشان می‌دهد که چین ظرفیت پالایشگاهی بالغ بر ۱۶ میلیون بشکه در روز دارد که بیش از ۲۰ درصد آن در حال حاضر کار نمی‌کند. در چنین حالتی باید مطرح کرد که آیا چین چشم خود را بر ظرفیت پالایشگاهی خود می‌بندد و از آمریکا محصولات نفتی بیشتری وارد می‌کند یا خیر.